

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobce: J. Š.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28.3.2017, o vrácení přeplatku,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě dne 19.4.2017 se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. I. a č. II. č. j. X ze dne 6.1.2017 a uvedená rozhodnutí žalované ze dne 6.1.2017 byla potvrzena.
2. Žalobce namítal, že při sepisování žádosti na Okresní správě sociálního zabezpečení v Karviné zodpověděl všechny otázky, které mu byly pracovníci kladeny. Otázka na

dobu pracovní neschopnosti mu položena nebyla. Ostatně v době sepisování žádosti již od 1.5.2013 opět pracoval a pracovnice mu sama poradila, aby o důchod požádal od 28.2.2013. Rovněž namítal, že nemůže nést odpovědnost za to, že jeho stále stejný zaměstnavatel v potvrzení ze dne 18.6.2013 neuvedl skutečnost o době jeho pracovní neschopnosti. Žalobce vyslovil názor, že je takto postižen za nesprávný postup pracovníků žalované i jeho zaměstnavatele, ačkoliv nic nezatajil, a ani jinak postup při výpočtu starobního důchodu neovlivnil. Neprávem byl proto „potrestán“ snížením starobního důchodu a zároveň vyzván k vrácení částky 11.965 Kč, což pro něj představuje více, než $\frac{3}{4}$ důchodu.

3. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Odkázala na ust. § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. a uvedla, že žalobce způsobil vznik přeplatku na starobním důchodu tím, že neoznámil skutečnosti rozhodné pro stanovení správné výše starobního důchodu, tedy vznik pracovní neschopnosti v době po vzniku nároku na starobní důchod do data přiznání starobního důchodu. Žalovaná konstatovala, že na základě žádosti žalobce ze dne 17.6.2013 mu byl v souladu s ust. § 29 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění přiznán rozhodnutím ze dne 19.7.2013 starobní důchod s účinností od 28.2.2013 v celkové výši 14.513 Kč měsíčně, který byl dále valorizován. Správně stanovená procentní výměra za 46 roků pojištění ve výši 11.923 Kč byla dále zvýšena v souladu s ust. § 34 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění za 90 dnů pojištění získaných výkonem výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod, tj. za dobu od 18.10.2012 do 28.2.2013, a to o 1,5 % výpočtového základu, tedy o 260 Kč. Celkem tak procentní míra činila 12.183 Kč. Spolu se základní výměrou činil starobní důchod žalobce ke dni přiznání 14.513 Kč. Tento byl dále valorizován a od ledna 2016 činil 14.868 Kč měsíčně. Žalobce dále pokračoval ve výdělečné činnosti v letech 2012 až 2016. Ustanovení § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění ve znění platném od 1.1.2014 stanoví, že výše procentní výměry starobního důchodu se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na řádný starobní důchod a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, a to za každých 360 kalendářních dnů této činnosti o 0,4 % výpočtového základu. Za výkon výdělečné činnosti se však pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 věty druhé písm. a) – doby dočasné pracovní neschopnosti.
4. Žalovaná dále uvedla, že na základě žádosti žalobce o úpravu starobního důchodu podle § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění ze dne 11.7.2016 byly prověřovány doby pojištění získané po vzniku nároku na starobní důchod pokračováním výdělečné činnosti. V této souvislosti bylo zjištěno, že při stanovení původní výše procentní výměry starobního důchodu, byla jako doba pojištění po vzniku nároku na starobní důchod žalobci zhodnocena i doba v rozsahu 90 dnů v době od 18.10.2012 do 27.2.2013, ačkoliv v době od 19.11.2012 nepřetržitě až do 30.4.2013 byl uznán dočasně práce neschopným, tedy v této době nevykonával fakticky výdělečnou činnost, a proto mu zvýšení procentní výměry starobního důchodu o 1,5 % z výpočtového základu ve výši 260 Kč nenáleželo. V souladu se zjištěnými skutečnostmi byl proveden výpočet starobního důchodu k datu jeho přiznání. Správná výše starobního důchodu ke dni přiznání 28.2.2013 činila 14.253 Kč. Od ledna 2014 pak žalobci náležel starobní důchod

ve výši 14.311 Kč měsíčně, od ledna 2015 14.563 Kč měsíčně, od ledna 2016 14.603 Kč měsíčně a od ledna 2017 žalobci náleží starobní důchod ve výši 14.981 Kč. Povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v částce 11.965 Kč vzniklý za dobu od 28.2.2013 do 13.12.2016 rozdílem mezi výši částek, které byly vypláceny a výši částek, které skutečně žalobci náležely, uložila žalovaná žalobci žalobou napadeným rozhodnutím č. II. ze dne 6.1.2017 v souladu s ust. § 118 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.

5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud vyzval účastníky řízení k vyjádření, zda souhlasí s tím, aby soud ve věci rozhodl bez jednání. Současně byli poučeni podle § 51 odst. 1 s.ř.s., zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, že nevyjádří-li se do dvou týdnů od doručení výzvy, má se za to, že souhlas je udělen. Účastníci řízení se ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud proto v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl bez nařízení jednání.
6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím č. I. ze dne 6.1.2017 podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, snížila žalobci od 14.12.2016 starobní důchod s tím, že ten činí 14.603 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že žalobce dne 17.6.2013 uplatnil nárok na starobní důchod s požadovaným datem přiznání starobního důchodu od 28.2.2013. V žádosti o starobní důchod však neuvedl, že od 1.1.2013 do 28.2.2013 pobíral nemocenské dávky. Na potvrzení zaměstnavatele tato skutečnost rovněž nebyla uvedena. Na základě nově zjištěných skutečností byl pro výpočet starobního důchodu opraven zápočet doby pojištění po nároku na starobní důchod. Datum vzniku nároku na starobní důchod bylo stanoveno na 18.10.2012. Žalovaná odkazem na § 34 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a § 29 odst. 1 a 3 téhož zákona uvedla, že za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 věty druhé písm. a), tj. doby dočasné pracovní neschopnosti. Dodatečně bylo zjištěno, že žalobce v době od 19.11.2012 do 30.4.2013 pobíral nemocenské dávky. Doby od 19.11.2012 do 27.2.2013 tedy nelze pro výpočet důchodu hodnotit jako dobu pojištění po nároku na starobní důchod. Odůvodnění rozhodnutí obsahuje dále podrobný výpočet starobního důchodu. Rozhodnutím č. II. ze dne 6.1.2017 žalovaná podle ust. § 118 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, uložila žalobci povinnost vrátit České správě sociálního zabezpečení přeplatek v částce 11.965 Kč, který vznikl za období od 28.2.2013 do 13.12.2016 na starobním důchodu, a to do 8 dnů od právní moci rozhodnutí. Česká správa sociálního zabezpečení vyšla ze zjištění, že žalobci byl v období od 28.2.2013 do 13.12.2016 vyplácen starobní důchod, ačkoliv nenáležel, neboť byla pro výpočet důchodu chybně započtena doba pojištění po nároku na starobní důchod, neboť žalobce neuvedl, že v období od 19.11.2012 do 30.4.2013 pobíral nemocenské dávky. V období od 28.2.2013 do 13.1.2014 bylo vypláceno 14.513 Kč měsíčně, ačkoliv dávka náležela jen ve výši 14.253 Kč měsíčně. V období od 14.1.2014 do 13.1.2015 bylo vypláceno 14.572 Kč měsíčně, ačkoli dávka náležela jen ve výši 14.311 Kč měsíčně. V období od 14.1.2015 do 13.1.2016 bylo vypláceno 14.828 Kč měsíčně, ačkoli dávka náležela jen ve výši 14.563 Kč měsíčně. Od

14.1.2016 do 13.12.2016 bylo vypláceno 14.868 Kč měsíčně, ačkoli dávka náležela jen ve výši 14.603 Kč měsíčně. Tím vznikl přeplatek ve výši 11.965 Kč. Požadavek na vrácení uvedené částky Česká správa sociálního zabezpečení odůvodnila § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.

7. Proti výše uvedeným rozhodnutím podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím ze dne 28.3.2017 č. j. X. V námitkách žalobce uvedl, že vznik přeplatku na důchodu nezavinil, v době podání žádosti již v pracovní neschopnosti nebyl a na předchozí pobírání dávek nemocenské nebyl dotazován. Žalovaná kromě jiného uvedla, že Česká správa sociálního zabezpečení v době od 28.2.2013 do 13.12.2016 vyplácela žalobci starobní důchod přiznaný podle § 29 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění vyšší částkou, než ve skutečnosti náležel, neboť pro výši procentní výměry důchodu byla zhodnocena doba výdělečné činnosti po vzniku nároku na důchod v rozsahu 90 dnů, čímž se procentní výměra důchodu zvýšila o 1,5 % výpočtového základu, tedy o 260 Kč. Protože však žalobce byl v době od 19.11.2012 do 30.4.2013 v dočasné pracovní neschopnosti, nezískal od 18.10.2012, kdy mu vznikl nárok na starobní důchod, do 28.2.2013, kdy mu byl starobní důchod přiznán, 90 dnů výdělečné činnosti, ale pouze 31 dnů, takže toto zvýšení nenáleželo. Tato skutečnost byla zjištěna až dodatečně, neboť žalobce toto v žádosti o důchod neuvedl, a ani na potvrzení zaměstnavatele ze dne 18.6.2013 tato skutečnost uvedena nebyla. Vznikl tak přeplatek na starobním důchodu ve výši 11.965 Kč. Žalovaná odkázala na ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. a uzavřela, že žalobce způsobil vznik přeplatku na starobním důchodu tím, že neoznámil skutečnosti rozhodné pro stanovení správné výše starobního důchodu, tedy vznik pracovní neschopnosti v době po vzniku nároku na starobní důchod do data přiznání starobního důchodu.
8. Obsahem správního spisu je i žádost žalobce o starobní důchod ze dne 17.6.2013, která s ním byla sepsána na Okresní správě sociálního zabezpečení v Karviné. Žalobce kromě jiného uvedl, že žádá, aby důchod včetně výplaty byl přiznán od 28.2.2013. Sdělil, že výdělečná činnost trvá, trvá i samostatná výdělečná činnost a dále prohlásil, že v současné době není v dočasné pracovní neschopnosti, veškeré údaje učinil podle pravdy, je si vědom, že nepravdivé údaje mohou přihodit nejen odnětí neprávem získaného důchodu a vymáhání náhrady škody, ale i trestní stíhání. Žádost o starobní důchod je žalobcem podepsána. 11.7.2016 žalobce podal žádost o úpravu starobního důchodu podle § 34 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, za dobu výdělečné činnosti vykonávané současně s pobíráním starobního důchodu vypláceného v plné výši, a to ode dne splnění podmínek uvedeného ustanovení. V souvislosti s touto žádostí žalovaná zjistila, že v době od 19.11.2012 do 30.4.2013 byl žalobce uznán dočasně práce neschopným a po tuto dobu nevykonával výdělečnou činnost. Z obsahu správního spisu plyne, že žalobce ani v žádosti o důchod ze dne 17.6.2013 a ani nikdy poté žalované neoznámil, že byl uznán dočasně práce neschopným od 19.11.2012 až do 30.4.2013.
9. Podle ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, jestliže důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl

vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popř. náhradu nesprávně vyplacené částky.

10. Podle ust. § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění, výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odst. 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu III. stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se procentní výměra starobního důchodu nezvýší podle věty první a doba výdělečné činnosti uvedené ve větě první se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a). Vyloučenými dobami dle § 16 odst. 4 písm. a) jsou kromě jiného doby dočasné pracovní neschopnosti.
11. Krajský soud předně konstatuje, že odpovědnostní vztah dle výše citovaného ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. je tvořen třemi alternativními skutkovými podstatami. Judikatura Nejvyššího správního soudu – viz např. rozhodnutí č. j. 3 Ads 35/2010-54 dospěla k závěru, že nutnost prokazování zavinění nelze výkladem dovodit u všech skutkových podstat obsažených v § 118 a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., a že podle dikce uvedeného ustanovení postačí k odpovědnosti za přeplatek již samotné nesplnění povinnosti uložené příjemci důchodu, aniž by ten musel z okolností předpokládat, že porušením této povinnosti mu bude důchod vyplácen neprávem nebo v nesprávně vyšší částce. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že příjemce důchodu v případě nesplnění některé jemu uložené povinnosti odpovídá za přeplatek na důchodu bez ohledu na své zavinění. V posuzované věci žalobce v rozporu s ust. § 50 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neoznámil skutečnost rozhodnou pro stanovení správné výše starobního důchodu, a to skutečnost, že byl v době od 19.11.2012 až do 30.4.2013 v dočasné pracovní neschopnosti, kterážto okolnost byla významná pro výpočet důchodu, konkrétně zvýšení procentní výměry starobního důchodu o 1,5 % z výpočtového základu dle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a to za situace, kdy žalobce po vzniku nároku na starobní důchod pokračoval ve výdělečné činnosti, přičemž ovšem za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby uvedené v § 16 odst. 4, konkrétně dle § 16 odst. 4 písm. a), tj. doby dočasné pracovní neschopnosti. V projednávané věci tedy byly naplněny všechny prvky jedné alternativně formulované skutkové podstaty odpovědnostního vztahu za přeplatek na důchodu stanovené v § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., jak výše uvedeno, k jejímuž naplnění není zapotřebí zaviněné jednání příjemce důchodu, jak rovněž bylo výše uvedeno. Rovněž tak došlo ke

škodlivému následku, který spočíval v tom, že žalobci byl za období od 28.2.2013 do 13.12.2016 vyplácen starobní důchod ve vyšší částce, než mu náležel a vznikl mu tak přeplatek na starobním důchodu ve výši 11.965 Kč. V podrobnostech stran výpočtu této částky soud odkazuje na podrobné odůvodnění rozhodnutí žalované. Stejně tak je nepochybně dán i příčinný vztah mezi jednáním žalobce jako příjemcem starobního důchodu a škodlivým následkem, neboť pokud by žalobce výše uvedenou skutečnost, že byl dočasně práce neschopen nepřetržitě v době od 19.11.2012 do 30.4.2013 oznámil, mohlo být zabráněno pobírání důchodu ve vyšší částce, než mu náležel. Žalobci proto právem byla uložena povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v souladu s § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

12. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.
13. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalované prokazatelně s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 03.01.2018

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

